

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/154/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7114222141
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:7114222141.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v právnej veci žalobkyne: Y. W., nar. XX.X.XXXX, bytom N. N. X, proti žalovanej: W. W., nar. X.X.XXXX, bytom M. XX, o zaplatenie 1.874,44 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 7C/161/2014-78 zo dňa 22. augusta 2016, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovaná má voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala uložiť žalovanej povinnosť zaplatiť (jej) sumu 1.874,44 eur. Vychádzal z nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne, ktorá sa plnenia domáhala na tom skutkovom základe, že syn žalovanej je jej manželom, majú spoločný záväzok na bývanie a žalovaná ako matka manžela žalobkyne im odmieta finančne pomôcť, resp. odmieta vyplatiť svojmu synovi (manželovi žalobkyne) peniaze z dedičstva po jeho otcovi. Pokiaľ teda žalobkyňa žiada o vyplatenia z dedičstva po manželovi žalovanej - otcovi manžela žalobkyne, tento záväzok by mohol podľa okresného súdu od žalovanej žiadať splniť len jej syn (manžel žalobkyne).

2. Čo sa druhého dôvodu, pre ktorý žalobkyňa podala žalobu, a to že je presvedčená, že žalovaná - svokra je z titulu svojho príbuzenského vzťahu povinná pomáhať svojmu synovi, súd prvej inštancie uzavrel, že ani z tohto dôvodu žalovanú nemožno zaviazat' na požadované plnenie, nakoľko ak by aj žalovaná ako matka manžela žalobkyne mohla mať voči svojmu synovi vyživovaciu povinnosť podľa § 62 a nasl. zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len ZoR) v znení neskorších predpisov, tak aj v tomto prípade by si nárok mohol voči žalovanej uplatniť len jej syn - manžel žalobkyne a nie priamo žalobkyňa. ZoR totiž nepozná žiadnu vyživovaciu povinnosť medzi svokrou a nevestou. Vyživovacia povinnosť medzi ostatnými príbuznými (§ 68 a nasl. ZoR) sa týka len predkov a potomkov.

3. Okresný súd zhrnul, že nezistil existenciu záväzku, na základe ktorého by mala žalovaná žalobkyni zaplatiť uplatnenú sumu, preto žalobu zamietol.

4. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že ju priznal procesne úspešnej žalovanej.

5. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalobkyňa a domáhala sa zrušenia napadnutého rozhodnutia a vrátenia veci na ďalšie konanie, resp. vyhovieť žalobe. Nesúhlasila s nedostatkom naliehavého právneho záujmu na podanej žalobe. Zdôraznila, že ten je daný pre prierahy okresného súdu ako i (pre) zlé posúdenie veci, v dôsledku čoho prišla pre uvedený dlh a ďalšie sumy, ktoré bolo potrebné platiť, o nehnuteľnosť dražbou. Táto patrila do jej vlastníctva na základe dedičského konania po nebohej

matke, čo znamená, že napriek spoločným finančným problémom, bolo siahnuté na nehnuteľnosť, ktorá nepatrila do BSM. V tomto vidí odvolateľka dostatočný naliehavý právny záujem, keďže nemá svoj byt, bývanie ani trvalé bydlisko, za čo zodpovedá žalovaná. Táto svojmu synovi do manželstva nedala nič, navyše obrala žalobkyňu o bývanie, na čo okresný súd neprihliadal.

6. Záverom odvolateľka žiadala aj o oslobodenie od súdnych poplatkov, nakoľko súd prvej inštancie nezisťoval jej sociálny stav. Jej jediným príjmom je totiž dávka v hmotnej núdzi vo výške 25 eur.

7. V písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaná navrhla napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdiť. Zdôraznila okolnosť absolútnej absencie aktívnej legitímácie žalobkyne, ktorá nemá titul - právny dôvod a nárok na zaplatenie takejto sumy, čo súd formuloval v rámci odôvodnenia rozsudku spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického a jasného vyjadrovania a spĺňa základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Zdôraznila, že odvolateľka sa venuje svojej sociálnej situácii, do ktorej sa dostali s manželom pre neustále zadlžovanie, čím odôvodňuje svoj naliehavý právny záujem na výsledku podanej žaloby. Súd prvej inštancie však v odôvodnení rozsudku vôbec nespomína naliehavý právny záujem žalobkyne, nakoľko ide konanie vo veci o peňažné plnenie.

8. Žalovaná dodala, že neexistuje žiadny záväzok voči žalobkyňi. Pokiaľ táto žiada od nej peniaze z dedičstva po manželovi žalovanej, na to nie je aktívne vecne legitimovaná, keďže dedením sa nenadobúdajú veci do BSM. Pokiaľ ide o presvedčenie žalobkyne, že žalovaná je povinná pomáhať dospelému zaopatrenému dieťaťu, ktoré je schopné samo sa živiť, tak ZoR neupravuje žiadnu vyživovaciu povinnosť medzi svokrou a nevestou.

9. V písomnom stanovisku k podanému vyjadreniu k odvolaniu žalobkyňa nesúhlasila s vyjadreniami žalovanej a zotrvala na dôvodoch svojej žaloby. Zdôraznila, že sa bude venovať svojej situácii, nakoľko ona a jej dcéra z prvého manželstva sa finančne starali o syna žalovanej, keď opakovane nepracoval a neprispieval na domácnosť, čo je neetické a nemorálne z hľadiska finančných prostriedkov jej dcéry, ktorá je cudzou osobou pre syna žalovanej. Poznamenala, že na žalovanú je na Okresnom súde Námestovo podaných viacero žalôb, v ktorej spojitosti žiada súd lustráciou sa oboznámiť s prípadmi, kde sa žalovaná vyhýba zodpovednosti voči škodám tak voči žalobkyňi ako aj voči svojmu synovi. Finančné prostriedky, ktoré od žalovanej požaduje, boli finančnými zdrojmi žalobkyne, ktoré nepatria do BSM, a z tohto dôvodu podľa odvolateľky mala synovi v tak zložitej a závažnej finančnej situácii vypomôcť žalovaná a nie žalobkyňa a jej dcéra. Uviedla, že so synom žalovanej už nežije a podľa zákona požaduje len to, čo bolo použité v prospech syna žalovanej. Zdôraznila, že žalovaná aj so svojimi dcérami zapríčinila stratu nehnuteľného majetku žalobkyne, o čom svedčí konanie na súde.

9. Odvolateľka nesúhlasila ani s tvrdením žalovanej, že rodič, hoci aj dospelého dieťaťa, nemá zo zákona vypomôcť v existenčných problémoch. V tejto spojitosti uviedla, že to nie je ani povinnosťou dcéry žalobkyne - cudzej osoby. Poukázala na to, že ZoR upravuje vyživovaciu aj inú povinnosť, ide o „rozšírený“ ZoR. V prípade väčšieho časového úseku naštudovania potrebných zákonov by sa k veci rozsiahlejšie vyjadrila, ale čo sa týka konkrétneho zákona, „vec je širšieho spektra vo veci finančnej výpomoci hoci aj dospelému dieťaťu do doby schopnosti opäť živiť sa samo“.

10. Na základe toho odvolateľka uzavrela, že v konečnom dôsledku je na zvážení súdom, či vec rozhodne v prospech jednej alebo druhej strany, keďže každý prípad je ojedinelý a ZoR upravuje aj pomery dospelých detí, a to „rodič, smerom k dieťaťu“.

11. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala subjektívne legitimovaná strana sporu (§ 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 379 písm. c/ CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (postupom podľa § 219 ods. 3 CSP v spojení s § 378 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny.

12. Primárne je správnym poukávanie žalovanej na skutočnosť, že právnym základom napadnutého rozhodnutia nie je konštatovanie nedostatku naliehavého právneho záujmu. V prípade konania o plnenie - akým je i súdená vec - totiž z procesnej úpravy nevyplýva zákonná požiadavka na splnenie podmienky naliehavého právneho záujmu. Zamietnutie nároku je však/ale založené na inej okolnosti a to závere okresného súdu o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie.

13. V uvedenej spojitosti si nadväzne krajský súd v plnom rozsahu (§ 387 ods. 2 CSP) osvojil odôvodnenie napadnutého rozhodnutia (body 1 a 2 odôvodnenia tohto rozsudku) a v konkrétnostiach naň odkazuje. Odvolacia argumentácia je len opakovaním subjektívneho presvedčenia žalobkyne bez náležitej opory jej argumentácie v relevantnej právnej úprave.

14. Pokiaľ ide o prvý dôvod zamietnutia uplatnenej žaloby - nedostatok aktívnej legitímácie pri domáhaní sa plnenia z dedičstva po nebohom manželovi žalovanej - odvolateľka osobitne tento dôvod rozhodnutia okresného súdu ani nenapáda. Tu je preto potrebné východiskovo poukázať na principiálnu zodpovednosť odvolateľa za vymedzenie svojich odvolacích dôvodov. Odvolací súd následne nie je oprávnený preskúmať rozhodnutie z iných než odvolateľom formulovaných dôvodov.

15. Odhliadnuc od uvedeného, relevantnej právnej úprave nezodpovedá zásadné odvolacie tvrdenie žalobkyne založené na „širšom kontexte“ ZoR. Predovšetkým tu odvolací súd upriamuje pozornosť odvolateľky na taxatívne (v ZoR) vymedzenie jednotlivých druhov vyživovacích povinností (okruh ktorých nie je možné rozširovať), z ktorého síce skutočne vyplýva existencia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu bez ohľadu na jeho vek (dieťaťa), zároveň však z tejto právnej úpravy jednoznačne vyplýva aktívna legitímácia na uplatnenie takéhoto nároku, ktorou (vecnou legitímáciou) disponuje práve a len výživou oprávnené dieťa, t.j. bez ďalšieho nie napr. i jeho manžel - akým je to okolnosťami súdnej veci žalobkyňa.

16. Z opísaného a určujúceho aspektu/pohľadu je teda záver okresného súdu o nedostatku aktívnej legitímácie žalobkyne na podanie žaloby opodstatnený. Aktívna legitímácia totiž predstavuje z hmotného práva vyplývajúce oprávnenie domáhať sa určitého nároku. Rozvinúc opísaný postulát na okolnosti danej veci možno uzavrieť, že nárok na výživné voči svojej matke - žalovanej si môže žalobou na súde uplatniť len jej syn, nie žalobkyňa. Prípadný iný nárok (napr. na náhradu škody) je - ako naznačuje žalobkyňa - predmetom iných súdnych konaní.

17. O trovách odvolacieho konania (o nároku na ich náhradu) rozhodol krajský súd podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a 396 ods. 1 CSP. Žalovaná bola v odvolacom konaní v plnej miere úspešná, preto jej krajský súd priznal voči žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O konkrétnej výške týchto trov (po ich vyhodnotení v zmysle hľadísk uvedených v § 251 CSP) rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie

18. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Dovolanie je podľa § 420 CSP prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí v prípadoch uvedených v § 429 ods. 2 CSP.